

UMEÅ
UNIVERSITET

Karolinska
Institutet

Aktuella forskningsfrågor inom klinisk utbildning

Konferensen Klinisk utbildning 15-16 maj 2025

Magnus Hultin, Umeå universitet

Charlotte Silén, Karolinska Institutet

Dagordning

- Introduktion – överblick forskning klinisk utbildning (10 min)
- Gruppdiskussion (15 min)
- Gemensam uppföljning, Framåtblick – behov av forskning (10 min)
- Gruppdiskussion (15 min)
- Gemensam uppföljning och avslutning (10 min)

Lärande är utmanande och komplext i VFU/ViL

Integrera teoretiska
kunskaper och praktisk
tillämpning

Kulturella normer
och gränser

Vara en del och förhålla sig
till patienter, personal,
vårdmiljö och
vårdorganisation

Rika förutsättningar för att lära och få insyn i sin kommande profession

Konkret sammanhang för utbildningens mål

Använda samtliga
sinnen

Pröva

Skaffa sig erfarenheter

Uppleva

Få syn på vad man kan och lär sig

Reflektera

"Studenters lärande i klinisk praktik – en kartläggning av vad som kännetecknar forskning i de nordiska länderna"

- Dominerande ämnen: *organisering av klinisk praxis, handledning och studenters erfarenheter* följt av *interprofessionellt lärande och lärandemiljö*.
- Undersöktes i lite utsträckning : *Samarbete, universitets-klinisk miljö, patientroll, specifika lärandemål och evidensbaserad kunskap*.
- Sjuksköterskestudenter var involverade i 74 procent av studierna, läkarstudenter i 20 procent och övriga yrkesgrupper runt 8 procent.
- Kvalitativa ansatser var vanligast.

Vad visar forskning vara betydelsefullt för lärande i VFU?

Studenternas perspektiv

Autenticitet

- Att få ta ansvar – självständighet
 - Att göra/pröva själv
 - Att känna sig involverad – bli sedd
 - Att uppleva förtroende
-
- Det finns ”trösklar” i lärandet i VFU/VIL

Vad visar forskning vara betydelsefullt för lärande i VFU?

Faktorer i utbildningsmiljön

- Uppmärksammande av patienters roll i lärande
- Stöd i lärprocessen av lyhörda och kunniga handledare
- Att studenternas utbildning får ta plats i kliniken
- Organisationen av klinisk praktik
- Kontakt mellan lärosäte och klinik

Överlåta ansvar till studenterna under VFU/VIL

- Hur ger man ansvar till studenterna?
 - Vilka utmaningar finns med att ge ansvar?
 - Hur visar studenterna att de tar ansvar?
-
- *15 min diskussion i grupper*
 - *Sammanfatta diskussionen med nyckelord*

Överlåt ansvar till studenterna under VFU/VIL. 15 minuters gruppdiskussioner

Hur ge ansvar till studenterna? Utmaningar med att ge ansvar? Hur visar studenterna att de tar ansvar?

Stödja utveckling av ansvar och självständighet

- Anförtrobara professionella kärnaktiviteter (EPA)
 - Aktiviteter
 - Representerar dagliga aktiviteter för professionen
 - Representerar kompetenser i det kliniska kontextet
 - Gör bedömningar mer praktiska genom att skapa nivåer i form av kliniska aktiviteter
 - Lägger till nyckelbegrepp som förtroende och behov av handledning

Call, S., Carraccio, C., Cleary, L., Fulton, T. B., Garrity, M., Lieberman, S., Lindeman, B., Lypson, M. L., Minter, R., Rosenfield, J., Thomas, J., Wilson, M. C., Aschenbrener, C. A. & Englander, R. (2014). *Core Entrustable Professional Activities for Entering Residency. Faculty and Learners' Guide*. <https://www.aamc.org/about-us/mission-areas/medical-education/cbme/core-epas>

Stödja utveckling av ansvar och självständighet

Förutsättning:

- Anförtrobar (entrustable)
 - Samvetsgrann
 - Medveten om egna begränsningar
 - Söker hjälp vid behov
 - Sanningsenlig

Kennedy, T. J. T., Regehr, G., Baker, G. R. & Lingard, L. (2008). Point-of-care assessment of medical trainee competence for independent clinical work. *Academic Medicine : Journal of the Association of American Medical Colleges*, 83(10), S89-92.
<https://doi.org/10.1097/acm.0b013e318183c8b7>

**Nästa gång du ska utföra aktiviteten
rekommenderar jag att du**

Aktivt observerar när handledaren utför
aktiviteten

Utför aktiviteten tillsammans
med handledaren

Utför aktiviteten med handledaren i rummet

Utför aktiviteten men förankrar fynd och beslut
med en handledare som finns i närheten

Utför aktiviteten självständigt

Handleder andra i denna aktivitet

Aktuella under hela grundutbildningen

Aktuell inför legitimation

Aktuell inför att börja handleda andra

Framåtblick – behov av forskning

- Vad behöver beforskas för att kunna stödja utveckling och bedömning av självständighet och ansvarstagande?
- *10 minuter diskussion i grupper*
- *Skriv gruppvis i padlet*

https://padlet.com/magnus_hultin/Orebro2025

Magnus Hultin 4/26/2025 ↻

Vad behöver beforskas för att kunna stödja utveckling och bedömning av självständighet och ansvarstagande?

10 minuter diskussion i grupper. Skriv gruppvis i padlet.

↻ 6

Deltagare 5/16/25 9:49AM

Övergången från student till medarbetare

Adventurous Armadillo 5/16/25 9:50AM

Vad dom behöver för att vara självständiga Fråga studenter

Wholesome Gecko 5/16/25 9:56AM

Samstämmighet med handledare, osäkerheten i skillnad i bedömningar, självständighet när man kan kommunicera och reflektera innan, "utföra" och kommunicera och reflektera efter, finns grader av självständighet, självständighet är att vara trygg i det man lärt sig, nytt språk för att beskriva vad det är (något annat än skalor)

:) 5/16/25 9:56AM

Lärandekulturer, beröringskultur, hur utbildningen förbereder inför VFU på campus,

Courageous Beetle 5/16/25 9:57AM

Hur blir man självständig? Titta på de personer som tar egna initiativ, frågar och söker kunskap. Hur har dessa blivit på det här sättet? Kan man plocka saker här för att hjälpa de osjälvständiga framåt. Kan man öva upp sin förändringsförmåga?

Fabulous Bear 5/16/25 9:57AM

Vilka är handledarnas behov för bedömning under VFU

https://padlet.com/magnus_hultin/Orebro2025

↻ AI

0

↻ Nivåer av komplexitet

0

↻ Hur stärka självinsikt hos student?

0

↻ AT/BT för sjuksköterskor

0

↩ **Stötta handledaren med
handledning på handledning**

🗨 0

.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

- ↩ Självständig: att kunna handlägga ett ärende och utan hjälp avgöra ifall det ligger inom kompetens samt ge tillräcklig information till personen som ska ge stöd

Longitudinella studier genom utbildningen, förståelse för individuell utveckling

Hur lägga upp individualiserad utbildning i organisationen

🗨 0

.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

- ↩ Att använda sig av validitet i samtalet med studenten.

🗨 0

.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Egen sammanfattning (2 min)

- *Sammanfatta tyst för dig själv:*
- Vad tar jag med mig hem?